

लोकांना तांत्रिक आणि संघटनात्मक पायाभूत सुविधा पुरविणारी संस्था !

विकिमीडिया फाउंडेशनचा लोगो, ज्यामध्ये एक वर्तुळाकार रचना असून, त्यात एक पात्र उघडे पुस्तक धरून आहे आणि त्यावर ‘विकिमीडिया फाउंडेशन’ असा मजकूर आहे. विकिमीडिया फाउंडेशन, ईक ही एक अमेरिकन ना-नफा संस्था आहे, जिचे मुख्यालय सॅन फ्रांसिस्को, कॅलिफोर्निया येथे आहे आणि तेथेच एक धर्मादाय संस्था म्हणून नोंदणीकृत आहे . ही संस्था जगातील सर्वाधिक भेट दिलेल्या वेबसाइटपैकी एक असलेल्या विकिपीडियाची यजमान म्हणून ओळखली जाते . ही संस्था चौदा संबंधित मुक्त सहयोग प्रकल्पांचे यजमानपदही भूषवते आणि त्या सर्वांचा आधार असलेल्या विकी सॉफ्टवेअर , मीडियाविकीच्या विकासाला समर्थन देते . या संस्थेची स्थापना २० जून २००३ मध्ये सेंट पीटर्सबर्ग , फ्लोरिडा येथे जिमी वेल्स यांनी केली होती , विकिपीडिया आणि इतर विकी प्रकल्पांना निधी देण्यासाठी एक ना-नफा मार्ग म्हणून .जे पूर्वी वेल्सची नफा-कमावणारी कंपनी बोमिसद्वारे होस्ट केले जात होते.

विकिमीडिया फाउंडेशन जगभरातील भाषांमध्ये विकी-आधारित सामग्री विकसित करण्यासाठी लोकांना तांत्रिक आणि संघटनात्मक पायाभूत सुविधा पुरवते. फाउंडेशन स्वतः प्रकल्पांवरील कोणतीही सामग्री लिहित नाही किंवा संपादित करत नाही. त्याऐवजी, हे काम विकिपीडियनसारख्या स्वयंसेवक संपादकांद्वारे केले जाते. तथापि, ते

आदरणीय बी.टी. देशमुख सर म्हणजे एक चालते बोलते विद्यापीठ !

ज्ञानाचे भांडार ! विद्वत्तेचा महामेरू ! सध्याच्या गढूळ आणि धाण झालेल्या राजकारणात बी.टी. देशमुख सरांचे प्रतिबिंब आणखी उजळून दिसते. सतत पाच वेळा महाराष्ट्राच्या विधान परिषदेमध्ये निवडून जाऊन देशामध्ये विक्रम करणारे बी टी देशमुख सर हे महाराष्ट्र विधिमंडळातील अनमोल रत्न होते. महाराष्ट्राच्या स्थापनेपासून आतापर्यंत झालेल्या विधिमंडळाच्या मोजक्या अभ्यासू आमदारांपैकी बी टी देशमुख सर हे एक सदस्य होते. विषय कोणताही असो; परंतु त्या विषयामध्ये अतिशय खोलात जाऊन, सखोल अभ्यास करून सभागृहात मांडणी करणारे बी. टी. देशमुख सर यांचा आदर्श आजचे लोकप्रतिनिधी घेऊ शकणार नाही याची आम्हाला परिपूर्ण जाणीव आहे. परंतु ज्यांना खरोखर लोकनेता व्हायचे आहे आणि सभागृहात मंत्री, मुख्यमंत्रीवर आपला वचक आणि दबाव निर्माण करायचा आहे त्यांच्यासाठी बी. टी. देशमुख यांच्यासारखे दुसरे उदाहरण नाही. विदर्भाचा अनुशेष असो की महाराष्ट्रातला कोणताही प्रश्न असो; शेती, शिक्षण, धरणे, रस्ते, जंगल, आरोग्य,उद्योग व्यवसाय एवही विषय बी. टी.देशमुख सरांच्या अभ्यासपूर्ण मांडणीतून सुटला नाही.इतका व्यासंगी,इतका अभ्यासू, इतका विद्वान आमदार आजच्या काळात महाराष्ट्राच्या विधिमंडळात एकही नाही हे कोणीही नाकारू शकत नाही.सतत तीस वर्ष वरिष्ठ सभागृहाचे आमदार राहूनही कधीही एक

रुपयाच्या भ्रष्टाचाराचा आरोप न झालेले,स्कूटरने फिरणारे बी टी सर गाडगेबाबा, तुकडोजी भाऊसाहेब देशमुख यांच्या विचारांवर चालणारे खरे समाजसेवक होते.आज अमरावती जिल्ह्यात उठता बसता गाडगेबाबा, तुकडोजी महाराज,पंजाबराव देशमुख यांचे नाव घेणारे सर्वच पक्षाचे लोकप्रतिनिधी आहेत.परंतु या संत महापुरुषांचे कोणतेही विचार मात्र या जनप्रतिनिधींच्या आचरणातून आपल्याला दिसून येत नाही.उलट या विचारांच्या विरोधात त्यांचे आचरण असते.अशावेळी बी. टी. सरांची आम्हाला आवर्जून आठवण येते.आमदार कसा असतो आणि तो कसा असावा याचा नवीन पिढीला अभ्यास करायचा असेल तर मा.बी. टी. देशमुख यांचे उदाहरण पुरेसे आहे.अशा या समाजसेवी वृत्तीचा, विधिमंडळात आपला दारा निर्माण करणाऱ्या, महान संसदपटू म्हणून अनेकदा गौरवांकित झालेल्या, महाराष्ट्राचे बंधू असलेल्या,अमरावती जिल्ह्याच्या या महान सुपुत्राचा आम्हाला सार्थ अभिमान आहे.आदरणीय बी.टी.देशमुख सर आज आपल्यात नाहीत. त्यांच्यातील अभ्यासू आणि व्यासंगी वृत्ती थोडीफार जरी आजच्या सर्वपक्षीय लोकप्रतिनिधींनी आपल्या अंगी बाणवली तर तीच खरी स्मृतीशेष बी. टी.सरांना आदरांजली ठरेल. विनम्र अभिवादन!

प्रेमकुमार बोके, अंजनगाव सुर्जी

पुण्यात राहणारे देशमुख काका आणि काकू. वय अनुक्रमे ६५ आणि ५८. आज त्यांच्या कोथरूडमधील फ्लॅटची किंमत जवळपास ३ कोटी रुपये आहे. पण हा फ्लॅट त्यांना आयता मिळालेला नाही. चाळिशीत असताना त्यांनी Home Loan घेतलं, अनेक वर्षे EMI भरले, काटकसर केली आणि शेवटी हे घर स्वतःच्या मालकीचं केलं. मुलगा अमेरिकेत स्थायिक आहे, मुलगी बंगळुरूत. दोघेही सुखात आहेत. पण देशमुख दांपत्यासमोर एक प्रश्न उभा राहिला आहे. घर आहे, पण नियमित उत्पन्न नाही. FD वरील व्याज कमी पडू लागलं आहे. वाढते वैद्यकीय खर्च आहेत. मुलांकडे मागायचे नाही आणि आयुष्याच्या या टप्प्यावर पैशांची चिंता करत बसायचं नाही. अशा वेळी त्यांना रिटर्न्स मॉर्गेज या योजनेची माहिती मिळाली आणि त्यांना जाणवलं की आयुष्यभर ज्यासाठी कष्ट केले, ते घरच आता त्यांच्यासाठी काम करू शकतं.

सामान्य माणसाने घराला नेहमी संपत्तीपेशा जास्त काहीतरी मानलं आहे. ते फक्त चार भिंतीचं बांधकाम नसतं. त्यात आयुष्याची कमाई, आठवणी, त्याग आणि स्वप्न गुंतलेली असतात. म्हणूनच ‘घरावर कर्ज’ हे शब्द ऐकले की अनेक ज्येष्ठ नागरिक धावरतात. पण रिटर्न्स मॉर्गेज हे नेहमीच्या कर्जासारखं नाही. यात घर विकावं लागत नाही, घर सोडावं लागत नाही आता मालकीही तुमच्याच नावावर राहते. उलट तुम्ही ज्या घरात राहता, तेच घर तुमच्या उत्पन्नाचा स्रोत बनतं. विशेषतः ज्यांना पेन्शन नाही, ज्यांची बचत कमी पडू लागली आहे किंवा ज्यांना मुलांवर आर्थिकदृष्ट्या अवलंबून राहायचं नाही, त्यांच्यासाठी ही योजना महत्त्वाची ठरू शकते.

रिटर्न्स मॉर्गेजमध्ये तुम्ही तुमचं स्वतःचं राहतं घर बँकेकडे तारण ठेवता आणि बँक तुम्हालाच दरमहा पैसे देते. साधारणपणे ६० वर्षांवरील व्यक्ती यासाठी पात्र असतात. पती-पत्नी संयुक्त अर्जदार असू शकतात. घराची मालकी मात्र तुमच्याच नावावर राहते. देशमुख काकांच्या ३ कोटी रुपयांच्या घराचं

रुपयाच्या भ्रष्टाचाराचा आरोप न झालेले,स्कूटरने फिरणारे बी टी सर गाडगेबाबा, तुकडोजी भाऊसाहेब देशमुख यांच्या विचारांवर चालणारे खरे समाजसेवक होते.आज अमरावती जिल्ह्यात उठता बसता गाडगेबाबा, तुकडोजी महाराज,पंजाबराव देशमुख यांचे नाव घेणारे सर्वच पक्षाचे लोकप्रतिनिधी आहेत.परंतु या संत महापुरुषांचे कोणतेही विचार मात्र या जनप्रतिनिधींच्या आचरणातून आपल्याला दिसून येत नाही.उलट या विचारांच्या विरोधात त्यांचे आचरण असते.अशावेळी बी. टी. सरांची आम्हाला आवर्जून आठवण येते.आमदार कसा असतो आणि तो कसा असावा याचा नवीन पिढीला अभ्यास करायचा असेल तर मा.बी. टी. देशमुख यांचे उदाहरण पुरेसे आहे.अशा या समाजसेवी वृत्तीचा, विधिमंडळात आपला दारा निर्माण करणाऱ्या, महान संसदपटू म्हणून अनेकदा गौरवांकित झालेल्या, महाराष्ट्राचे बंधू असलेल्या,अमरावती जिल्ह्याच्या या महान सुपुत्राचा आम्हाला सार्थ अभिमान आहे.आदरणीय बी.टी.देशमुख सर आज आपल्यात नाहीत. त्यांच्यातील अभ्यासू आणि व्यासंगी वृत्ती थोडीफार जरी आजच्या सर्वपक्षीय लोकप्रतिनिधींनी आपल्या अंगी बाणवली तर तीच खरी स्मृतीशेष बी. टी.सरांना आदरांजली ठरेल. विनम्र अभिवादन!

प्रेमकुमार बोके, अंजनगाव सुर्जी

घर- उतारवयातील आर्थिक भागीदार

उदाहरण घेतलं तर बँक साधारणपणे घराच्या किमतीच्या ४० ते ६० टक्के मूल्य विचारात घेते. म्हणजे सुमारे १.२ ते १.८ कोटी रुपयांच्या आधारावर त्यांना योजना मिळू शकते. प्रत्यक्ष मासिक रक्कम बँक, व्याजदर, वय आणि योजनेच्या अटींवर अवलंबून असते. पण अशा मूल्याच्या मालमतेवर साधारणपणे दरमहा ५० हजार ते १ लाख रुपयांच्या आसपास मासिक उत्पन्न मिळू शकतं. काही घरांसाठी ते यापेक्षा कमी किंवा अधिकही असू शकतं. मुद्दा एवढाच आहे की आयुष्यभर कप्ताने उभं केलेलं घर आता खर्चाचं ओझं न राहता उत्पन्नाचं साधन बनतं. त्यांना आता जगभर प्रवास करायचा असेल, चांगले उपचार घ्यायचे असतील किंवा फक्त निर्धास्तपणे जगायचं त्यांच्यासाठी देखील हा एक असेल स्वतंत्र उत्पन्नाचा स्रोत तयार होतो.

या योजनेचा सर्वात मोठा फायदा म्हणजे तुम्ही तुमच्या घरातच राहू शकता. अनेक जण म्हणतात, ‘घर भाड्याने दिलं तर उत्पन्न मिळेल ना?’ पण जर तुमच्याकडे एकच घर असेल तर ते भाड्याने दिल्यानंतर स्वतः कुठे राहायचं हा प्रश्न उभा राहतो. मोठ्या शहरांमध्ये मिळणारं भाडं आणि स्वतः

स्वच्छतेची जबाबदारी सामूहिक आहे

गाव, शहर आणि महानगरातील, स्वच्छतेचा मुद्दा अतिशय महत्त्वाचा आहे. रस्त्यावर साठलेला कचरा, तुंबलेल्या नाल्या, गटार त्यामुळे रस्त्यावर वाहणारे पाणी, पसरलेली दुर्गंधी याविषयीच्या बातम्या आणि फोटो आपण दररोज वृत्तवाहिन्यांवर बघतो आणि वृत्तपत्रातून वाचतो. या बदल नागरिक नेहमी प्रशासनाचा हलगर्जीपणा आणि सफाई कामगारांच्या कामचुकारपणा बदल ओरडा करतात. हे काही अंशी खरे असले तरी पुर्ण सत्य नाही. कारण प्रत्येक नाण्याला दोन बाजू असतात. हि झाली एक बाजू, आता दुसरी बाजू बघू. स्वच्छता हा अतिशय कळीचा मुद्दा आहे. स्वच्छतेमुळे वातावरण प्रस्न होऊन, सकारात्मक उर्जा निर्माण होते. महत्त्वाचे म्हणजे स्वच्छतेवर नागरिकांचे आरोग्य अवलंबून असते. याउलट अस्वच्छतेमुळे गाव, शहर आणि महानगराची प्रतिमा मलीन होते, पर्यावरणाचे नुकसान होऊन, नागरिकांच्या आरोग्याला धोका निर्माण होतो. महान समाजसुधारक संत गाडगेबाबा स्वतः हातात झाडू घेऊन, गावातील गल्ल्या आणि सार्वजनिक स्थळांची स्वच्छता करत. ’ स्वच्छता

परफ्यूम वापरल्याने कॅन्सर होतो का?

परफ्युमचा नियमित वापर सुरक्षित मानला जात असला तरी त्याच्या अतिवापरामुळे त्वचा, डोळे आणि श्वसनसंस्थेशी संबंधित काही समस्या उद्भवू शकतात. अनेकांना परफ्युममुळे कर्करोग होतो का असा प्रश्न पडतो, मात्र सध्या याबाबत कोणताही ठोस वैज्ञानिक पुरावा उपलब्ध नाही. मात्र परफ्युममधील काही रसायनांमुळे त्वचेची अॅलर्जी, खाज, जळजळ, डोकेदुखी, शिंका आणि दम्याचा त्रास वाढू शकतो. नैसर्गिक अंतर किंवा इसेशियल ऑईल्सही सर्वांसाठी सुरक्षित असतीलच असे

नाही. परफ्युमच्या वापराबाबत लोकांच्या मनात सर्वात मोठी भीती ही असते की, यामुळे कर्करोग होऊ शकतो का? परंतु, विज्ञानाचा आणि वैद्यकीय संशोधनाचा निष्कर्ष असा आहे की, नियमित परफ्युम वापरल्याने मानवामध्ये कर्करोग होतो, याचा कोणताही ठोस वैज्ञानिक पुरावा उपलब्ध नाही. जरी त्यातील काही प्रिझर्वेटिव्ह किंवा सॉल्व्हेंट्सवर दीर्घकालीन संशोधने सुरू असली, तरी रोजच्या वापराचा कर्करोगाशी थेट संबंध जोडता येत नाही.

भागीदारांची जवळीक, उत्तम प्रतिभावान मनुष्यबळ, तसेच स्वस्त आणि अधिक सोयीस्कर आंतरराष्ट्रीय प्रवास ही कारणे सांगितली गेली. हे स्थलांतर ३१ जानेवारी २००८ पर्यंत पूर्ण झाले आणि सॅन फ्रान्सिस्कोमधील स्टिलमन स्ट्रीटवरील मुख्यालयात हलवण्यात आले. नंतर ते न्यू मॉंटगोमेरी स्ट्रीटवर आणि २०१७ मध्ये वन मॉंटगोमेरी टॉवरमध्ये स्थलांतरित झाले. २५ ऑक्टोबर २०२१ रोजी, फाउंडेशनने विकिमीडिया एंटरप्राइज सुरू केले, जी मोठ्या प्रमाणात एपीआय वापरू इच्छणाऱ्या गटांसाठी असलेली एक व्यावसायिक विकिमीडिया सामग्री वितरण सेवा आहे, ज्याची सुरुवात बिग टेक कंपन्यांपासून झाली. जून २०२२ मध्ये, गूगल आणि इंटरनेट आर्काइव्ह यांना या सेवेचे पहिले ग्राहक म्हणून घोषित करण्यात आले, तथापि या सेवेसाठी फक्त गूगलच पैसे देणार आहे. त्याच घोषणेमध्ये, समान डेटा गरजा असलेल्या लहान कंपन्यांवर लक्ष केंद्रित केले जात असल्याचे नमूद केले गेले, जे 'थोडे पैसे देऊन जास्त' या तत्त्वावर सेवेला समर्थन देत आहेत.

विकिमीडिया फाउंडेशनची स्थापना २००३ मध्ये जिमी वेल्स यांनी केली होती, जेणेकरून कंपनी डोमेन आणि ट्रेडमार्कसाठी जबाबदार असलेली एक स्वतंत्र धर्मादाय संस्था असावी आणि भविष्यात विकिपीडिया आणि त्याच्या भगिनी प्रकल्पांना ना-नफा मार्गाने निधी दिला जाऊ शकेल. 'विकिमीडिया' हे नाव, जे 'विकी' आणि

’मीडिया’ यांचे मिश्रण आहे, अमेरिकन लेखक शेल्डन रॅम्पटन यांनी मार्च २००३ मध्ये इंग्रजी विकिपीडिया मेलिंग लिस्टवरील एका पोस्टमध्ये तयार केले होते, विक्टनरी मूळ सर्व्हरवर होस्ट केलेला दुसरा विकी-आधारित प्रकल्प बनल्यानंतर तीन महिन्यांनी. फाउंडेशनचे ध्येय विनामूल्य परवाने किंवा सार्वजनिक डोमेन अंतर्गत शैक्षणिक ज्ञानाचे संकलन आणि वितरण करणे आहे आणि हे प्रकल्प विनामूल्य ठेवण्याचे वचन दिले आहे. स्थापनेनंतर, विकिपीडियाबद्दलचे सर्व बौद्धिक संपदा हक्क आणि डोमेन नावे फाउंडेशनकडे हस्तांतरित करण्यात आली, आणि सध्या ते डोमेन नावांचे मालक आहे आणि विकिमीडिया चळवळीच्या बहुतेक वेबसाइट्सची देखभाल करते. डब्ल्यूएमएफ आता 'विकिपिडीयाडॉट ओआरजी' डोमेनचे नोंदणीकर्ता, ट्रेडमार्कचे मालक आणि विकी प्लॅटफॉर्मचे संचालक आहे. ते विकीबुक्स , विकीडेटा , विक्टनरी आणि विकिमीडिया कॉमन्स सारखे प्रकल्प चालवते ; ते निधी उभारते, अनुदान वितरित करते, सर्व्हर नियंत्रित करते, सॉफ्टवेअर विकसित आणि तैनात करते आणि इंग्रजी विकिपीडियासह विकिमीडिया प्रकल्पांना समर्थन देण्यासाठी पोहोच कार्यक्रम करते. ते कॉपीराइट, प्रेस स्वातंत्र्य आणि वापरकर्त्यांच्या सामग्रीशी संबंधित दायित्वापासून वेबसाइट्सच्या कायदेशीर संरक्षणासंदर्भात राजकीय वकिलीमध्ये देखील गुंतलेले आहे.

दिन विशेष
भारतातील आद्य पक्षीशास्त्रज्ञ आणि पर्यावरणवादी डॉ.सलीम अली

डॉ. सलीम अली म्हणजेच सलीम मोईझुद्दीन अली यांचा जन्म १२ नोव्हेंबर १८९६ तर मृत्यु २० जून १९८७ झाला. ते हे भारतातील आद्य पक्षिशास्त्रज्ञ आणि पर्यावरणवादी होते. सलीम अली यांनी भारतातील ब्रिटिश राजवटीच्या काळात भारतातील पक्ष्यांचा आढळ, त्यांच्या सवयी, पक्ष्यांच्या विविध जाती आणि जातींमधील वैविध्य यांचा बारकाईने अभ्यास केला. त्यांच्या ह्या कार्याने भारतात हौशी पक्षिनिरीक्षक बनण्याची परंपरा चालू झाली. भारतातील हे पक्षी निरीक्षक सलीम अली यांना आद्य गुरूमानतात. त्यांना 'बर्डमॅन ऑफ इंडिया' असे ही संबोधले जाते. पिवळ्या गळ्याची चिमणी; हिच्या शिकारींनी डॉ. अलींना पक्ष्यांबद्दल आकर्षण निर्माण झाले. डॉ. सलीम अली आपण पक्षी निरीक्षणाकडे कसे वळलो याचे वर्णन आपल्या आत्मचरित्रात करतात. मुंबईच्या खेतवाडीमध्ये मुस्लिम कुटुंबात अली यांचा जन्म झाला. लहानपणी भेटवस्तू म्हणून दिलेल्या छऱ्याच्या बंडुकीने लहान पक्षी टिपायचे हा त्यांचा छंद होता. एक दिवशी टिपलेल्या चिमण्यांमध्ये त्यांना वेगळी चिमणी मिळाली. हिच्या गळ्यापाशी पिवळा टिपका होता. नेहेमीपेक्षा हा पक्षी वेगळा दिसल्याने त्यांची उत्सुकता चाळवली व त्यांनी त्यांच्या मामांकडे हा पक्षी कोणता याची विचारणा केली. मामा त्याला थेट बांबे नॅचरल हिस्ट्री सोसायटीच्या संचालकांकडे घेऊन गेले. तेथे संचालकांनी छोट्या अलीला हा पक्षी कोणता हे सविस्तर सांगितले, तसेच भुसा भरलेल्या पक्ष्यांचा संग्रह दाखवला. भारावलेल्या सलीम अलींना पक्ष्यांची जी भुरळ पडली ती कायमचीच. यानंतरच्या काळात सलीम अलींचा पक्षिछंद त्यांना टिपणे व नोंदी करणे यांपुरता मर्यादित राहिला. शालेय शिक्षणानंतर त्यांना प्राणी शास्त्रात पदवी घ्यायची होती परंतु
शास्त्रातील अनेक अवघड विषयांमुळे माधार घ्यावी लागली. दरम्यान ते ब्रम्हदेशातील आपल्या बंधूंच्या धंद्याला मदत म्हणून रंगूनला गेले. तेथे धंद्यात मदतीसोबत त्यांनी ब्रम्हदेशातील जंगले फिरून पक्ष्यांना टिपून त्यांच्या नोंदी ठेवायचा छंद चालू ठेवला. १९१८ मध्ये त्यांचा तेहमिना यांच्याशी विवाह झाला. एका यशस्वी पुरुषामागे पत्नीचा हात असतो ही म्हण सलीम अलींच्या बाबतीत तंतोतंत लागू होते. १९४८ मध्ये रंगून मधील धंद्यात अपयश आल्यानंतर अली भारतात परत आले. दरम्यान तेहमिना यांनी सलीम अलींचा पक्ष्यांबद्दलचा कल जाणून घेतला होता व ज्यात त्यांचा छंद जोपासला जाईल अशी नोकरी करण्यास त्यांना प्रोत्साहन दिले. परंतु सलीम अलींचे शिक्षण अशी नोकरी मिळवण्यास एकदम जुजबी होते. जवळच्या ओळखीने त्यांना बांबे नॅचरल हिस्ट्री सोसायटीमध्ये गाईड लेक्चररची नोकरी मिळाली, परंतु अलींना ते पुरेसे नव्हते. त्यावेळेस भारतात पक्षिशास्त्र हा विषय अस्तित्वातच नव्हता. यासाठी त्यांनी जर्मनीमध्ये जाऊन पक्षिशास्त्राचे प्रशिक्षण घेतले व काही काळ इंग्लंडमध्ये काम केले. भारतात आल्यानंतर या विषयात नोकरी मिळणे कठीण काम होते. सलीम अली अजूनही हौशी पक्षी निरीक्षकांसारखेच गणले जात. आर्थिक परिस्थिती खालावल्याने त्यांनी आपल्या पत्नीच्या मदतीने अलिबागजवळ किहीमजवळ आपला मुकाम हलवला.

साहित्यिक, लेखकांना आवाहन

दैनिक सिटी न्यूज सुपरफास्ट आता आठ पानांसह वाचकांना उपलब्ध होत आहे. अंकातील विविधा पानासाठी अकोला शहर तसेच जिल्ह्यातील साहित्यिक, लेखक, कवी यांनी त्यांचा मजकूर **८३९०६७०१९९** या **व्हॉटसअप** क्रमांकावर पाठवावा.

त्याला यथायोग्य प्रसिद्धी दिली जाईल. या अंकातील लेखांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही.

आता भाडेपट्ट्यावर घेतलेल्या जमिनी सरकार घेणार परत

प्रतिनिधी २० जून

अकोला : राज्य सरकारने संपादित केलेल्या शासकीय जमिनीच्या मालकी हक्काचा दावा करणाऱ्यांना तसेच वर्षानुवर्षे या जागेचा उपभोग घेणाऱ्यांना सरकारने मोठा धक्का दिला आहे. भाडेपट्ट्याच्या जमिनीच्या हक्क पत्रांमध्ये महाराष्ट्र सरकारचे नाव ताबा धारक म्हणून नोंदवले जाईल. महसूल विभागाने हा निर्णय घेतला आहे. भाडेपट्ट्याच्या जमिनीचे हक्क पत्रांमध्ये संगणमत करून आपली नावे नोंदवणाऱ्यांची नावे वगळून त्याऐवजी महाराष्ट्र सरकारचे नाव ताबा धारक म्हणून नोंदवले जाईल. महसूल विभागाने एक परिपत्रक जारी करून सर्व

जिल्हाधिकाऱ्यांना राज्यभरात तीन महिन्याची विशेष मोहीम राबवून भाडेपट्ट्याच्या जमिनीवर महाराष्ट्र सरकारचे नाव ताबा धारक म्हणून नोंदवण्याचे निर्देश दिले आहेत. शासकीय जमीन व्यक्ती किंवा संस्थांना ३०, ९९, किंवा ९९९ वर्षांच्या दीर्घकालीन

भाडेपट्ट्यावर दिली जाते. या जमिनीच्या ताबाधारक रकान्यात, महाराष्ट्र सरकार ऐवजी भाडेपट्टेधारकांची नावे शासनाच्या परवानगीशिवाय नोंदवली गेली आहेत. भाडेपतेदार त्या सरकारी जमिनीवर मालकी हक्क सांगत आहेत. त्यामुळे खाजगी मालकी हक्क संपुष्टात आणण्यासाठी सरकारने एक मोठे पाऊल उचलले आहे. आता भाडेपट्ट्यांच्या जमिनीच्या भोगवटादार रकान्यात महाराष्ट्र सरकारची नोंद केली जाईल. इतर हक्कांमध्ये भाडेपट्टी धारकाचे नाव कायम राहील.

आता राज्य सरकारच एकमेव ताबा धारक

नोंदी अद्यावत करण्यासाठी तीन महिन्याचा अल्टीमेटम

◆ महसूल विभागाने सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांना एक विशेष मोहीम सुरू करून सर्व सरकारी जमिनीच्या मालकी हक्काच्या नोंदीमध्ये महाराष्ट्र सरकारची भोगवटादार म्हणून नोंद करण्यासाठी तीन महिन्याचा अल्टीमेटम दिला आहे. राज्यभरातील भाडेपट्ट्यांवरील शासकीय जमिनीसाठी एकसमान आणि स्पष्ट प्रणाली तयार करण्याच्या उद्देशाने या सूचना जारी करण्यात आले आहेत. त्यामुळे शासकीय मालकीच्या जमिनी विषयी अचूक माहिती उपलब्ध होईल अनावश्यक वाद कमी होऊन महसूल व्यवस्थापन अधिक कार्यक्षम होईल.

‘मृग’ गेला कोरडा अन दोन दिवसांनी आर्द्र नक्षत्र प्रवेश!

शेतकऱ्यांची चिंता वाढली, एल निनोच्या प्रभावाने शेतकरी धास्तावला

प्रतिनिधी २० जून

अमरावती : पावसाचे सलग दोन नक्षत्र तुरळ पावसाव्यतिरिक्त कोरडे ठप्पण गेले असून, दोन दिवसांनी म्हणजे २२ जूनपासून पावसाच्या तिसऱ्या नक्षत्रात (आर्द्रा) प्रवेश होत आहे. अद्यापही पावसाचा पत्ता नसल्याने जिल्ह्यातील शेतकरी वर्ग चिंतेत सापडला असून अल निनोच्या प्रभावाने धास्तावला आहे. मागील काही वर्षांत दुष्काळी परिस्थितीचा सामना करणाऱ्या शेतकऱ्यांपुढे हंगामाच्या

सुरुवातीलाच आक्यान उभे राहिल्याने गावगाड्यात चिंतेचे ढग गडद झाले आहेत. खरीप हंगामासाठी पेरणीपूर्व मशागत आटोपल्यानंतर शेतकऱ्यांनी खते आणि बियाण्यांची जुळवाजुळव सुरू केली. मृग नक्षत्रात पेरणी करण्यासाठी शेतकरी सज्ज असताना पावसाने दडी मारली. २२ जूनपासून आर्द्रा नक्षत्र आहे. ‘एल निनो’ सक्रिय झाल्याने या नक्षत्रातही पावसाची आशा धूसर असल्याने शेतकरी हादरला आहे. मृग नक्षत्रात समाधानकारक पाऊस झाल्यावर केलेल्या पेरण्या साधतात, अशी

शेतकऱ्यांची भावना आहे. पण गेल्या काही वर्षात मृग नक्षत्र कोरडा जात असल्याचा अनुभव आहे. गेल्या काही दिवसांत तापमान कमी झाल्याने पावसाची आशा वाढली. रोज ढगाळ वातावरण असल्याने मुसळधार पाऊस पडेल, या आशेवर शेतकरी होते. पण, पाऊस होत नसल्याने शेतकरी हादरला आहे. यातच एल निनोमुळे राज्यातील पर्जन्यमानावर मोठा परिणाम होणार आहे. कमी पावसामुळे शेतीचे मोठे नुकसान होणार असल्याच्या चर्चेमुळे शेतकरी हवालदिल झाला आहे.

अकोल्यातील ‘द फिटनेस हब’ ला 4 वर्षे पूर्ण

प्रतिनिधी २० जून

अकोला : बदलत्या जीवनशैलीत आरोग्याला अनन्यसाधारण महत्त्व प्राप्त झाले असून, शहरात फिटनेसबाबत मोठी जागरूकता निर्माण होत आहे. स्थानिक क्षेत्रातील फिटनेस क्षेत्रात उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्या ‘द फिटनेस हब’ या नामांकित जिमला यशस्वीरित्या ४ वर्षे पूर्ण झाली आहेत. या वर्षांपनदिनानिमित्त जिमचे संचालक हेमंत तापडीया दिलेल्या माहितीनुसार, ४ वर्षांपूर्वी जेव्हा त्यांनी या क्षेत्राची सुरुवात केली, तेव्हा परिस्थिती आजच्यापेक्षा खूप वेगळी होती. त्याकाळी अकोल्यात जिम किंवा फिटनेस इंडस्ट्रीकडे व्यावसायिक किंवा आरोग्यपूरक दृष्टीने पाहिले जात नव्हते. सामान्यतः जिमला केवळ ‘व्यायामशाळा’ किंवा

मर्यादित स्वरूपात पाहिले जायचे आणि ‘फिटनेस’ या संकल्पनेचा खरा अर्थ खूप कमी लोकांना ठाऊक होता. परंतु, गेल्या चार वर्षांतील सातत्यपूर्ण प्रयत्नांमुळे हा दृष्टिकोन पूर्णपणे बदलला आहे.

फिटनेस म्हणजे काय

गेल्या १० वर्षांपासून फिटनेस कोच आणि ट्रेनर म्हणून कार्यरत असलेल्या मुख्य प्रशिक्षकांनी आजच्या तरुणाईला एक महत्त्वाचा संदेश दिला आहे. त्यांच्या मते, सध्याच्या सोशल मीडियाच्या युगात फिटनेसला विनाकारण खूप गुंतागुंतीचे करून ठेवले गेले आहे. ‘इंटरनेट आणि इंस्टाग्रामवर वेगवेगळे डाएट प्लॅन्स आणि वर्कआउट पद्धती पाहून तरुण पिढी स्वतःच गोंधळात पडत आहे आणि शरीरावर चुकीचे प्रयोग करत आहे. असे मत मुख्य ट्रेनर गणेश सर यांनी व्यक्त केले.

आज अकोल्यातील अनेक नामांकित आणि प्रतिष्ठित नागरिक आरोग्याप्रती जागरूक होऊन या जिमला पसंती देत आहेत. हे यश केवळ नागरिकांच्या विश्वास आणि पाठिंब्यामुळेच शक्य झाल्याचे त्यांनी नमूद केले. आज ‘द फिटनेस हब’ वर्धापन दिन सोहळ्यात जिम च्या जेष्ठ सहकार्यांनी केक काटिंग केले. यावेळी मुख्य संचालक हेमंत तापडीया, मुख्य ट्रेनर गणेश सर, संकेत सावरकर, दीपक मिश्रा, करण रणपिसे, अमित खंडारे, प्रशांत वाहरुवाध, अभिजीत वानखेडे, अभिजीत डोनोंडे, सौरभ पोहणकर, वैभव ईन्गळे, अनिकेत

आधुनिक फिटनेस संस्कृतीचा नवा टप्पा गाठला

कौटुंबिक वातावरण ठरतेय आकर्षणाचे केंद्र

फिटनेसमध्ये झटपट परिणामांपेक्षा रोजचे सातत्य अत्यंत महत्त्वाचे आहे. प्रत्येकाने आपल्या व्यस्त दिनचर्येतून रोज किमान १ तास स्वतःच्या आरोग्यासाठी आणि व्यायामासाठी काढला पाहिजे. व्यायाम किंवा फिटनेस ही कोणत्याही एका वयोगटासाठी मर्यादित नाही. मुले, तरुण, वृद्ध आणि महिला, या सर्वांनाच निरोगी राहण्यासाठी व्यायामाची गरज आहे. बाहेरील जंक फूड पूर्णपणे टाळून, शरीराला आवश्यक असलेल्या सकस आणि पोषक आहारावर लक्ष केंद्रित करणे गरजेचे आहे. ‘द फिटनेस हब’ मध्ये येणाऱ्या सदस्यांसाठी केवळ व्यायामाची साधनेच उपलब्ध नाहीत, तर येथील ‘घरगुती आणि कौटुंबिक वातावरण’ हे ग्राहकांच्या विशेष पसंतीस उतरत आहे. याच विश्वासाच्या जोरावर आगामी काळातही अकोलेकरांना उत्तम आरोग्य सेवा देण्याचा संकल्प जिम व्यवस्थापनाने केला आहे.

अटाळकर, वैभव बुंदेले, नितेश निंबाळकर, मयूर जारगे, महेश थोरात, अजय गवाणी, सिद्धार्थ नितिनवरे आदींची उपस्थिती होती.

शिक्षक पात्रता परीक्षेसाठी जिल्हा प्रशासनाची जय्यत तयारी

प्रतिनिधी २० जून

अकोला : महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे यांच्या वतीने आयोजित करण्यात येणारी महाराष्ट्र शिक्षक पात्रता परीक्षा (महाटेट) २०२६ दि. २८ जून रोजी अकोला जिल्ह्यातील ३५ परीक्षा केंद्रांवर पार पडणार आहे. या परीक्षेसाठी जिल्हाभरातून १३,२९८ उमेदवारांनी नोंदणी केली असून परीक्षेच्या सुरळीत, पारदर्शक व गैरप्रक्रामुक्त आयोजनासाठी जिल्हा प्रशासनाने व्यापक तयारी केली आहे. जिल्हाधिकारी तथा जिल्हाडॅंडाधिकारी श्रीमती वर्षा मीना यांनी याबाबत आढावा बैठक घेऊन सर्व संबंधित विभागांच्या अधिकाऱ्यांना आवश्यक सूचना दिल्या असून परीक्षा प्रक्रियेदरम्यान समन्वय, सुरक्षा व शिस्तबद्धता राखण्याचे निर्देश दिले आहेत. तसेच

परीक्षेच्या यशस्वी आयोजनासाठी जिल्हा परिषद प्रशासन, शिक्षण विभाग, पोलीस प्रशासन, महसूल विभाग आणि इतर संबंधित यंत्रणा सज्ज करण्यात आल्या आहेत. परीक्षेच्या पारदर्शक व गैरप्रक्रामुक्त आयोजनासाठी बायोमेट्रिक पडताळणी, फेस स्कॅनिंग, मेटल डिटेक्टर तसेच ॲड आधारित ॲक्सॲस निगराणी व्यवस्था कार्यान्वित करण्यात येणार आहे. याशिवाय जिल्हा नियंत्रण कक्ष व परीक्षा नियंत्रण कक्षामार्फत संपूर्ण प्रक्रियेवर सतत लक्ष ठेवण्यात येणार आहे. सकाळच्या सत्रात होणाऱ्या पेपर क्रमांक १ साठी ४,५५५ तर दुपारच्या सत्रातील पेपर क्रमांक २

मूर्तिजापूर येथे शेतकऱ्यांचे आंदोलन

◆ दूध व भाजीपाला रस्त्यावर फेकून केला शासनाचा निषेध

प्रतिनिधी २० जून

अकोला : शेतकऱ्यांची कर्जमाफी व्हावी या साठी शेतकरी नेते रविकांत तुपकर यांनी बुलढाणा जिल्ह्यात अन्नत्याग आंदोलन सुरू केले आहे, त्याच्या समर्थनार्थ अकोला जिल्ह्यातील विविध तालुक्यात शेतकरी आक्रमक झाले असून शेतकऱ्यांनी त्यांच्या आंदोलना समर्थन दिले आहे. मूर्तिजापूर येथील शेतकऱ्यांनी भाजीपाला व दूध रस्त्यावर फेकून राज्य शासनाचा निषेध नोंदविला. अकोला जिल्ह्यासह राज्यातील शेतकऱ्यांची सरसकट कर्जमाफी व्हावी या मागणीसाठी शेतकरी नेते रविकांत तुपकर हे बुलढाणा येथे अन्नत्याग आंदोलन करत आहेत. त्यांच्या समर्थनार्थ मूर्तिजापूर येथे छत्रपती शिवाजी महाराज चौक येथे शेतकऱ्यांच्या वतीने भाजीपाला व दूध टाकून

यवतमाळ जिल्ह्यात जून महिन्यात केवळ 23.3 टक्के पाऊस

◆ उमरखेडमध्ये सर्वाधिक, तर राळेगावात सर्वात कमी नोंद

प्रतिनिधी २० जून

यवतमाळ : यवतमाळ जिल्ह्यात जून महिन्यात पावसाने अत्यंत संथ सुरुवात केली आहे. १८ जून २०२६ पर्यंत जिल्ह्यामध्ये सरासरीच्या तुलनेत केवळ २३.३% पाऊस पडल्याची अधिकृत नोंद झाली आहे. गतवर्षीच्या तुलनेत यावर्षी पावसाचे प्रमाण लक्षणीयरीत्या कमी असल्याने शेतकरी चिंतेत पडला आहे. यवतमाळ जिल्ह्यात जून महिन्याचा एकूण सरासरी पाऊस: ९८.३ मिमी नोंद केली आहे. १८ जून २०२६ पर्यंत झालेला एकूण पाऊस: २२.९ मिमी (२३.३%) गतवर्षी (जून २०२५) याच काळातील पाऊस: ३४.१ मिमी (३४.७%) जिल्हा प्रशासनाने जारी केलेल्या अहवालांनुसार, तालुक्यांमध्ये पावसाची टक्केवारी खालीलप्रमाणे आहे:

तालुका	सर्वाधिक पाऊस (मिमी)
उमरखेड	३७.४
राळेगाव	२३.३
मोडल्या	२०.५
बाभुळगाव	१४.२

आणी मध्ये ३०.१ मिमी तर महागावमध्ये २२.५ मिमी पाऊस पडला आहे. विशेष नोंद: कळंब, दारव्हा, वणी, मारेगाव, झरीझामणी आणि केठापूर या तालुक्यांची दैनंदिन आकडेवारी उशिरा प्राप्त होत असल्याने किंवा तांत्रिक कारणांमुळे या अहवालात पूर्णपणे समाविष्ट झालेली नाही.

अमरावती विभागाची स्थिती

संपूर्ण अमरावती विभागाचा विचार केला तर विभागात आतापर्यंत सरासरीच्या तुलनेत २१.२% (१८.८ मिमी) पाऊस झाला आहे. विभागाच्या तुलनेत यवतमाळ जिल्ह्याची स्थिती (२३.३%) किंचित बरी असली, तरी दमदार पावसाची प्रतीक्षा अद्याप कायम आहे.

रविवारी श्रींच्या पालखीचे पंढरपूर वारी करिता प्रस्थान

प्रतिनिधी २० जून

शेगाव : पंढरपूर येथील आषाढी एकादशी यात्रा महोत्सवात दरवर्षी श्रीची पालखी सहभागी होते. परंपरेनुसार यंदाही श्रीसंत गजानन महाराज संस्थानच्या वतीने श्रीची पालखी ज्येष्ठ शु. ७ म्हणजेच २१ जून रोजी रविवारी सकाळी ७ वाजता प्रस्थान करणार आहे. पंढरपूर येथील आषाढी एकादशी यात्रा महोत्सवात सहभागी होण्याचे संस्थानचे हे ५७ वे वर्ष आहे. श्रींच्या पालखीत जवळपास सातशे वारकऱ्यां सह, टाळकरी, वारकरी, पताका धारी, हरीनामा च्या गजरात जय हरी विठ्ठल श्री हरी विठ्ठल नामाचा जयघोष करीत संत नगरी तून पंढरपूरकडे प्रस्थान करणार आहे. ज्येष्ठ शुद्ध ७, २१ जून रविवार रोजी श्रीची पालखी विनंया च्या भेटीला मार्गस्थ होणार आहे. टाळ, मृदंग वाजत, गाजत, शेकडो वारकरी हातात भागवत धर्माची पताका व मुखी हरी नामाचा गजर करीत श्रींच्या पालखी सह पंढरीची वाट धरतात. ३३ दिवसांचा पायी प्रवास करून

श्रीची पालखी आषाढ शु. ९ म्हणजे २३ जुलै गुरुवार रोजी पंढरपूर येथे पोहोचणार आहे. श्रींच्या पालखीचा पंढरपूर पायदळ प्रवास २१ जून रोजी श्री क्षेत्र नागझरी येथील संत गोमाजी महाराज संस्थान मध्ये महाप्रसादा नंतर सायंकाळी अकोला जिल्ह्यातील पारस येथे श्रींच्या पालखीचा रात्रीचा मुक्काम राहील. २२ जून रोजी पारस येथून गावगाव येथे तर रात्री भौरद येथे श्रींच्या पालखीचा मुक्काम राहील. त्यानंतर अकोला येथे २३ व २४ जून असे दोन दिवस मुक्काम राहील. २५ जून रोजी सकाळी भरतपूर-वाडेगाव, २६ जून रोजी देऊळगाव (बाभूळगाव) पातूर, २७ जून मेडशी श्री क्षेत्र डव्हा, २८ जून मालेगाव-शिरपूर जैन, २९ जून चिंचाबा पेन-म्हसला पेन, ३० ३० जून किनखेडा-रिसोड, १ जुलै पानकन्हेरगाव-सेनगाव, २ जुलै श्री क्षेत्र नरसी (नामदेव) डिग्रस, ३ जुलै श्री क्षेत्र औंढा नागनाथ-

जवळ बाजार, ४ जुलै हट्टा (अडगांव रंजोबा) श्री क्षेत्र त्रिधारा, ५ जुलै परभणी परभणी, ६ जुलै ब्राह्मणगाव दैण्ठा, ७ जुलै खळी गंगाखेड, ८ जुलै वडगाव (दादा हरी) परळी (थर्मल), ९ जुलै परळी परळी वैजनाथ, १० जुलै कन्हेरवाडी-अंबाजोगाई, ११ जुलै लोखंडी सावरगाव - बोरी / सावरगाव, १२ जुलै गोटेगाव कळंब, १३ जुलै गोविंदपूर तेरणा सा. कारखाना, १४ जुलै किनी उपळा (माकडाचे), १५ जुलै श्री संत ज्ञानेश्वर महाराज मंदिर (धाराशिव) धाराशिव, १६ जुलै वडगाव सिद्धेश्वर-श्री क्षेत्र तुळजापूर, १७ जुलै सांगवी, ऊळे, १८ जुलै सोलापूर, सोलापूर, १९ जुलै सोलापूर- सोलापूर, २० जुलै सोलापूर, तिन्हे, २१ जुलै कामती खु. (वाघोली) माचनूर, २२ जुलै ब्रह्मपुरी, श्री क्षेत्र मंगळवेढा, २३ जुलै रोजी श्री क्षेत्र मंगळवेढा व रात्री श्री क्षेत्र पंढरपूर येथे

श्रीची पालखी पोहचणार आहे. २३ जुलै ते २८ जुलै पर्यंत श्री क्षेत्र पंढरपूर येथे श्रींच्या पालखीचा मुक्काम राहील. श्री गजानन महाराज संस्थान, शेगांव या न्यासाच्या श्रींचे पालखीचे दरवर्षीप्रमाणे या वर्षी सुद्धा श्री क्षेत्र पंढरपूर पायी वारीचे प्रस्थान २१ जून रोजी शेगांव येथून होणार आहे. नियमानुसार ज्या भक्तांची श्रींचे पालखी सोबत पायी वारी करिता नोंदणी झालेली नाही आणि श्रींचे पालखीमध्ये सहभागी होण्यास ज्यांना नियमानुसार परवानगी देण्यात आलेली नाही, अशा भक्तांना श्रींचे पालखीमध्ये वारकरी, टाळकरी म्हणून पालखी सोबत सहभागी होता येणार नाही. करीता सदर बाबीची नोंद घेण्यात यावी. सर्व भाविक भक्तांना विनंती व सूचित करण्यात येते की, नोंदणी झालेल्या व्यतिरिक्त कुणालाही श्रींचे पायीवारी पालखीमध्ये वारकरी म्हणून प्रवेश करता येणार नाही, असा प्रयत्न करणाऱ्या विरुद्ध नियमाप्रमाणे उचित कार्यवाही करण्यात येईल, याची कृपया नोंद घ्यावी असे आवाहन संस्थानचेवतीने करण्यात आले आहे.

बाशींटाकळी नगरपंचायतीच्या कारभारावर प्रश्नचिन्ह

प्रतिनिधी २० जून

बाशींटाकळी : नगरपंचायतीच्या कारभारावर पुन्हा एकदा प्रश्नचिन्ह उपस्थित झाले आहे. जिल्हाधिकारी यांनी आज बाशींटाकळी नगरपंचायतीला भेट देत विविध कामांचा आढावा घेतला. यावेळी नगरसेवकांनी आपल्या प्रभागातील समस्या जिल्हाधिकाऱ्यांसमोर मांडल्या. विशेषतः पाणीपुरवठ्याच्या प्रश्नाकडे लक्ष वेधण्यात आले. दरम्यान, नगरपंचायत कार्यालयातील वीजेच्या अपव्ययाचाही प्रकार समोर आल्याने नागरिकांमध्ये नाराजी व्यक्त होत आहे. बाशींटाकळी

नगरपंचायती अंतर्गत १७ प्रभाग असून, जिल्हाधिकाऱ्यांच्या भेटीदरम्यान केवळ चार ते पाच नगरसेवक उपस्थित असल्याचे दिसून आले. उपस्थित नगरसेवकांनी आपल्या प्रभागातील विविध नागरी समस्या जिल्हाधिकाऱ्यांसमोर मांडल्या. बाशींटाकळी शहरातील सर्वात गंभीर समस्या म्हणजे पाणीपुरवठ्याची असल्याचे यावेळी अधोरेखित करण्यात आले. शहरासाठी सुरू असलेल्या पाणीपुरवठा योजने अंतर्गत पाईपलाईन आणि पाण्याच्या टाकीचे काम एका ठेकेदरामार्फत सुरू आहे. मात्र हे काम अत्यंत संथ गतीने सुरू असल्याचा आरोप करण्यात आला.

